

УДК 004:025.7/.9:09-028.27

АПАРАТНО-ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОНЛАЙНОВОЇ РЕПРЕЗЕНТАЦІЇ ДРУКОВАНОГО НАДБАННЯ

Павленко Тетяна Борисівна, заступник директора
з інформаційних технологій Наукової бібліотеки
Харківського національного медичного університету

***Анотація:** На прикладі Наукової бібліотеки Харківського національного медичного університету розглянуто комплекс програмно-технічних рішень для оцифрування та онлайнної репрезентації рідкісних та цінних видань.*

***Ключові слова:** друковане надбання, цифрова репрезентація, оцифрування, апаратно-програмний комплекс, цифрова копія, цифрова колекція, страховий фонд.*

Впровадження новітніх технологій оцифрування та подальшої візуалізації документів є світовою практикою вирішення нагальних питань збереження і оприлюднення історико-культурної спадщини.

Наукова бібліотека Харківського національного медичного університету (НБ ХНМУ) теж розпочала формування власної цифрової колекції друкованого надбання з метою створення страхового фонду документів і оперативного фонду користування. Серед першочергових завдань – онлайнна репрезентація зібрання дисертаційних робіт з медицини та суміжних наук друком до 1941 року, що налічує майже 1,5 тис. примірників.

За основу взято технологію прямого оцифрування оригіналу методом репродукції, тобто безпосереднього сканування, пакетної обробки зображень і відтворення електронного аналога документа з найбільшою точністю. Технологічний процес організований з дотриманням вимог щодо максимально дбайливих для першоджерел процедур сканування; представлення якісної цифрової копії; придатності електронного ресурсу для тривалого збереження, використання і зручного перегляду.

Для виготовлення і обробки цифрових копій використовується єдиний апаратно-програмний комплекс факсимільного переведення паперових документів в електронний вигляд, здатний звести до мінімуму певні недоліки якості, а саме:

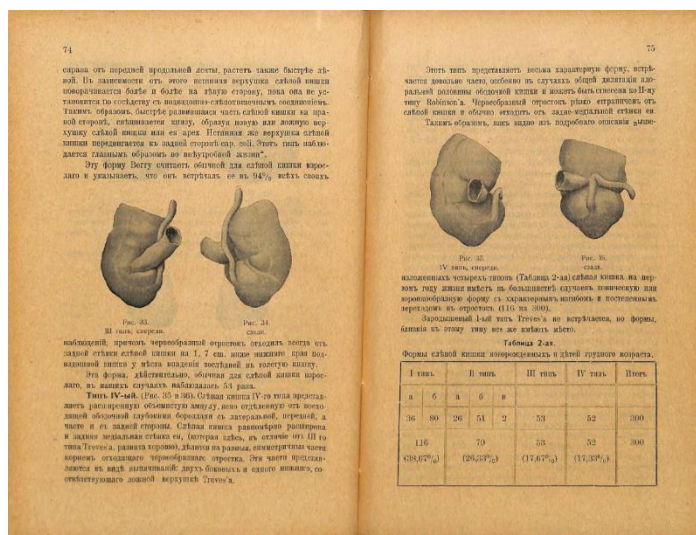
- персональний комп'ютер з обсягом оперативної пам'яті системного блоку 8 Гб та монітором діагоналлю 23 дюйми;
- безконтактний проєкційний сканер FujitsuScanSnap SV600. Основні характеристики: максимальний розмір області сканування 297x420 мм (формат А3), швидкість сканування 3 секунди, оптична здатність 300-1200 dpi, світлодіодне підсвічування;
- програмне забезпечення Rack2-Filer Smart для Windows® – багатофункціональний додаток для управління процесами сканування і перегляду вмісту, який дозволяє працювати з відсканованими документами і забезпечує їх цифрову обробку. Підтримується також інше адаптоване програмне забезпечення (на зображенні 1).

Зображення 1. Апаратно-програмний комплекс факсимільного переведення паперових документів в електронний вигляд

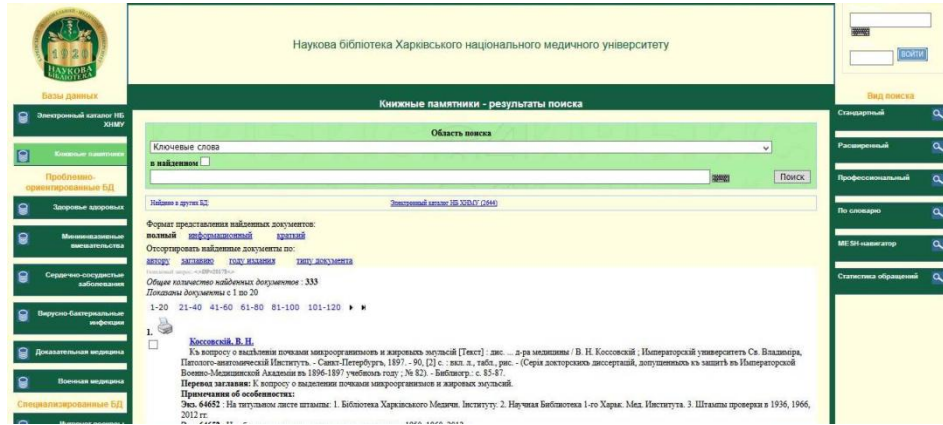
Цифрові копії страхового фонду виготовляються і зберігаються у вигляді окремих зображень високої роздільної здатності (600 dpi) формату .jpeg із збереженням кольору (на зображенні 2).

Зображення 2. Фрагмент цифрової страхової копії

Цифрова страхова копія виконує щонайменше дві функції. По-перше, страхова копія є потенційним джерелом відновлення документа або відтворення поліграфічним способом у разі його фізичного пошкодження чи навіть втрати. По-

Зображення 4. Скріншот екрану сайту електронного каталогу НБ ХНМУ

Кожен об'єкт підлягає бібліографуванню відповідно до універсального описового стандарту книжкових пам'яток з використанням комунікативних MARC-форматів. Основними вимогами до мета опису є повнота і коректність представлення даних. Крім стандартних елементів бібліографічний запис містить специфічну частину з докладними книгознавчими характеристиками видання, а також гіперпосилання на повнотекстову версію у Репозитарії ХНМУ і службову інформацію щодо страхової копії документу (на зображенні 5).

```

#001: $a$K
#001: $a"005"002
#100: $a
#101: $a
#102: $a
#103: $a
#104: $a
#105: $a
#106: $a
#107: $a
#108: $a
#109: $a
#110: $a
#111: $a
#112: $a
#113: $a
#114: $a
#115: $a
#116: $a
#117: $a
#118: $a
#119: $a
#120: $a
#121: $a
#122: $a
#123: $a
#124: $a
#125: $a
#126: $a
#127: $a
#128: $a
#129: $a
#130: $a
#131: $a
#132: $a
#133: $a
#134: $a
#135: $a
#136: $a
#137: $a
#138: $a
#139: $a
#140: $a
#141: $a
#142: $a
#143: $a
#144: $a
#145: $a
#146: $a
#147: $a
#148: $a
#149: $a
#150: $a
#151: $a
#152: $a
#153: $a
#154: $a
#155: $a
#156: $a
#157: $a
#158: $a
#159: $a
#160: $a
#161: $a
#162: $a
#163: $a
#164: $a
#165: $a
#166: $a
#167: $a
#168: $a
#169: $a
#170: $a
#171: $a
#172: $a
#173: $a
#174: $a
#175: $a
#176: $a
#177: $a
#178: $a
#179: $a
#180: $a
#181: $a
#182: $a
#183: $a
#184: $a
#185: $a
#186: $a
#187: $a
#188: $a
#189: $a
#190: $a
#191: $a
#192: $a
#193: $a
#194: $a
#195: $a
#196: $a
#197: $a
#198: $a
#199: $a
#200: $a
#201: $a
#202: $a
#203: $a
#204: $a
#205: $a
#206: $a
#207: $a
#208: $a
#209: $a
#210: $a
#211: $a
#212: $a
#213: $a
#214: $a
#215: $a
#216: $a
#217: $a
#218: $a
#219: $a
#220: $a
#221: $a
#222: $a
#223: $a
#224: $a
#225: $a
#226: $a
#227: $a
#228: $a
#229: $a
#230: $a
#231: $a
#232: $a
#233: $a
#234: $a
#235: $a
#236: $a
#237: $a
#238: $a
#239: $a
#240: $a
#241: $a
#242: $a
#243: $a
#244: $a
#245: $a
#246: $a
#247: $a
#248: $a
#249: $a
#250: $a
#251: $a
#252: $a
#253: $a
#254: $a
#255: $a
#256: $a
#257: $a
#258: $a
#259: $a
#260: $a
#261: $a
#262: $a
#263: $a
#264: $a
#265: $a
#266: $a
#267: $a
#268: $a
#269: $a
#270: $a
#271: $a
#272: $a
#273: $a
#274: $a
#275: $a
#276: $a
#277: $a
#278: $a
#279: $a
#280: $a
#281: $a
#282: $a
#283: $a
#284: $a
#285: $a
#286: $a
#287: $a
#288: $a
#289: $a
#290: $a
#291: $a
#292: $a
#293: $a
#294: $a
#295: $a
#296: $a
#297: $a
#298: $a
#299: $a
#300: $a
#301: $a
#302: $a
#303: $a
#304: $a
#305: $a
#306: $a
#307: $a
#308: $a
#309: $a
#310: $a
#311: $a
#312: $a
#313: $a
#314: $a
#315: $a
#316: $a
#317: $a
#318: $a
#319: $a
#320: $a
#321: $a
#322: $a
#323: $a
#324: $a
#325: $a
#326: $a
#327: $a
#328: $a
#329: $a
#330: $a
#331: $a
#332: $a
#333: $a
#334: $a
#335: $a
#336: $a
#337: $a
#338: $a
#339: $a
#340: $a
#341: $a
#342: $a
#343: $a
#344: $a
#345: $a
#346: $a
#347: $a
#348: $a
#349: $a
#350: $a
#351: $a
#352: $a
#353: $a
#354: $a
#355: $a
#356: $a
#357: $a
#358: $a
#359: $a
#360: $a
#361: $a
#362: $a
#363: $a
#364: $a
#365: $a
#366: $a
#367: $a
#368: $a
#369: $a
#370: $a
#371: $a
#372: $a
#373: $a
#374: $a
#375: $a
#376: $a
#377: $a
#378: $a
#379: $a
#380: $a
#381: $a
#382: $a
#383: $a
#384: $a
#385: $a
#386: $a
#387: $a
#388: $a
#389: $a
#390: $a
#391: $a
#392: $a
#393: $a
#394: $a
#395: $a
#396: $a
#397: $a
#398: $a
#399: $a
#400: $a
#401: $a
#402: $a
#403: $a
#404: $a
#405: $a
#406: $a
#407: $a
#408: $a
#409: $a
#410: $a
#411: $a
#412: $a
#413: $a
#414: $a
#415: $a
#416: $a
#417: $a
#418: $a
#419: $a
#420: $a
#421: $a
#422: $a
#423: $a
#424: $a
#425: $a
#426: $a
#427: $a
#428: $a
#429: $a
#430: $a
#431: $a
#432: $a
#433: $a
#434: $a
#435: $a
#436: $a
#437: $a
#438: $a
#439: $a
#440: $a
#441: $a
#442: $a
#443: $a
#444: $a
#445: $a
#446: $a
#447: $a
#448: $a
#449: $a
#450: $a
#451: $a
#452: $a
#453: $a
#454: $a
#455: $a
#456: $a
#457: $a
#458: $a
#459: $a
#460: $a
#461: $a
#462: $a
#463: $a
#464: $a
#465: $a
#466: $a
#467: $a
#468: $a
#469: $a
#470: $a
#471: $a
#472: $a
#473: $a
#474: $a
#475: $a
#476: $a
#477: $a
#478: $a
#479: $a
#480: $a
#481: $a
#482: $a
#483: $a
#484: $a
#485: $a
#486: $a
#487: $a
#488: $a
#489: $a
#490: $a
#491: $a
#492: $a
#493: $a
#494: $a
#495: $a
#496: $a
#497: $a
#498: $a
#499: $a
#500: $a
#501: $a
#502: $a
#503: $a
#504: $a
#505: $a
#506: $a
#507: $a
#508: $a
#509: $a
#510: $a
#511: $a
#512: $a
#513: $a
#514: $a
#515: $a
#516: $a
#517: $a
#518: $a
#519: $a
#520: $a
#521: $a
#522: $a
#523: $a
#524: $a
#525: $a
#526: $a
#527: $a
#528: $a
#529: $a
#530: $a
#531: $a
#532: $a
#533: $a
#534: $a
#535: $a
#536: $a
#537: $a
#538: $a
#539: $a
#540: $a
#541: $a
#542: $a
#543: $a
#544: $a
#545: $a
#546: $a
#547: $a
#548: $a
#549: $a
#550: $a
#551: $a
#552: $a
#553: $a
#554: $a
#555: $a
#556: $a
#557: $a
#558: $a
#559: $a
#560: $a
#561: $a
#562: $a
#563: $a
#564: $a
#565: $a
#566: $a
#567: $a
#568: $a
#569: $a
#570: $a
#571: $a
#572: $a
#573: $a
#574: $a
#575: $a
#576: $a
#577: $a
#578: $a
#579: $a
#580: $a
#581: $a
#582: $a
#583: $a
#584: $a
#585: $a
#586: $a
#587: $a
#588: $a
#589: $a
#590: $a
#591: $a
#592: $a
#593: $a
#594: $a
#595: $a
#596: $a
#597: $a
#598: $a
#599: $a
#600: $a
#601: $a
#602: $a
#603: $a
#604: $a
#605: $a
#606: $a
#607: $a
#608: $a
#609: $a
#610: $a
#611: $a
#612: $a
#613: $a
#614: $a
#615: $a
#616: $a
#617: $a
#618: $a
#619: $a
#620: $a
#621: $a
#622: $a
#623: $a
#624: $a
#625: $a
#626: $a
#627: $a
#628: $a
#629: $a
#630: $a
#631: $a
#632: $a
#633: $a
#634: $a
#635: $a
#636: $a
#637: $a
#638: $a
#639: $a
#640: $a
#641: $a
#642: $a
#643: $a
#644: $a
#645: $a
#646: $a
#647: $a
#648: $a
#649: $a
#650: $a
#651: $a
#652: $a
#653: $a
#654: $a
#655: $a
#656: $a
#657: $a
#658: $a
#659: $a
#660: $a
#661: $a
#662: $a
#663: $a
#664: $a
#665: $a
#666: $a
#667: $a
#668: $a
#669: $a
#670: $a
#671: $a
#672: $a
#673: $a
#674: $a
#675: $a
#676: $a
#677: $a
#678: $a
#679: $a
#680: $a
#681: $a
#682: $a
#683: $a
#684: $a
#685: $a
#686: $a
#687: $a
#688: $a
#689: $a
#690: $a
#691: $a
#692: $a
#693: $a
#694: $a
#695: $a
#696: $a
#697: $a
#698: $a
#699: $a
#700: $a
#701: $a
#702: $a
#703: $a
#704: $a
#705: $a
#706: $a
#707: $a
#708: $a
#709: $a
#710: $a
#711: $a
#712: $a
#713: $a
#714: $a
#715: $a
#716: $a
#717: $a
#718: $a
#719: $a
#720: $a
#721: $a
#722: $a
#723: $a
#724: $a
#725: $a
#726: $a
#727: $a
#728: $a
#729: $a
#730: $a
#731: $a
#732: $a
#733: $a
#734: $a
#735: $a
#736: $a
#737: $a
#738: $a
#739: $a
#740: $a
#741: $a
#742: $a
#743: $a
#744: $a
#745: $a
#746: $a
#747: $a
#748: $a
#749: $a
#750: $a
#751: $a
#752: $a
#753: $a
#754: $a
#755: $a
#756: $a
#757: $a
#758: $a
#759: $a
#760: $a
#761: $a
#762: $a
#763: $a
#764: $a
#765: $a
#766: $a
#767: $a
#768: $a
#769: $a
#770: $a
#771: $a
#772: $a
#773: $a
#774: $a
#775: $a
#776: $a
#777: $a
#778: $a
#779: $a
#780: $a
#781: $a
#782: $a
#783: $a
#784: $a
#785: $a
#786: $a
#787: $a
#788: $a
#789: $a
#790: $a
#791: $a
#792: $a
#793: $a
#794: $a
#795: $a
#796: $a
#797: $a
#798: $a
#799: $a
#800: $a
#801: $a
#802: $a
#803: $a
#804: $a
#805: $a
#806: $a
#807: $a
#808: $a
#809: $a
#810: $a
#811: $a
#812: $a
#813: $a
#814: $a
#815: $a
#816: $a
#817: $a
#818: $a
#819: $a
#820: $a
#821: $a
#822: $a
#823: $a
#824: $a
#825: $a
#826: $a
#827: $a
#828: $a
#829: $a
#830: $a
#831: $a
#832: $a
#833: $a
#834: $a
#835: $a
#836: $a
#837: $a
#838: $a
#839: $a
#840: $a
#841: $a
#842: $a
#843: $a
#844: $a
#845: $a
#846: $a
#847: $a
#848: $a
#849: $a
#850: $a
#851: $a
#852: $a
#853: $a
#854: $a
#855: $a
#856: $a
#857: $a
#858: $a
#859: $a
#860: $a
#861: $a
#862: $a
#863: $a
#864: $a
#865: $a
#866: $a
#867: $a
#868: $a
#869: $a
#870: $a
#871: $a
#872: $a
#873: $a
#874: $a
#875: $a
#876: $a
#877: $a
#878: $a
#879: $a
#880: $a
#881: $a
#882: $a
#883: $a
#884: $a
#885: $a
#886: $a
#887: $a
#888: $a
#889: $a
#890: $a
#891: $a
#892: $a
#893: $a
#894: $a
#895: $a
#896: $a
#897: $a
#898: $a
#899: $a
#900: $a
#901: $a
#902: $a
#903: $a
#904: $a
#905: $a
#906: $a
#907: $a
#908: $a
#909: $a
#910: $a
#911: $a
#912: $a
#913: $a
#914: $a
#915: $a
#916: $a
#917: $a
#918: $a
#919: $a
#920: $a
#921: $a
#922: $a
#923: $a
#924: $a
#925: $a
#926: $a
#927: $a
#928: $a
#929: $a
#930: $a
#931: $a
#932: $a
#933: $a
#934: $a
#935: $a
#936: $a
#937: $a
#938: $a
#939: $a
#940: $a
#941: $a
#942: $a
#943: $a
#944: $a
#945: $a
#946: $a
#947: $a
#948: $a
#949: $a
#950: $a
#951: $a
#952: $a
#953: $a
#954: $a
#955: $a
#956: $a
#957: $a
#958: $a
#959: $a
#960: $a
#961: $a
#962: $a
#963: $a
#964: $a
#965: $a
#966: $a
#967: $a
#968: $a
#969: $a
#970: $a
#971: $a
#972: $a
#973: $a
#974: $a
#975: $a
#976: $a
#977: $a
#978: $a
#979: $a
#980: $a
#981: $a
#982: $a
#983: $a
#984: $a
#985: $a
#986: $a
#987: $a
#988: $a
#989: $a
#990: $a
#991: $a
#992: $a
#993: $a
#994: $a
#995: $a
#996: $a
#997: $a
#998: $a
#999: $a
#1000: $a

```

Зображення 5. Приклад метаопису документального об'єкту

Завершальним етапом є оприлюднення електронної копії документа для широкого загалу через інформаційно-технологічну систему інституційного

Інтеграція електронних ресурсів за допомогою посилань надає можливість переходити від бази бібліографічних метаданих електронного каталогу бібліотеки безпосередньо до повних текстів університетського репозитарію.

Отже, реалізовані в НБ ХНМУ програмно-технічні рішення щодо онлайнової репрезентації оригіналів рідкісних та цінних видань створюють передумови для їх збереження і, водночас, наближують до потенційних користувачів для широкого наукового та культурного обігу.

Список використаних джерел інформації:

- 1) ДСТУ ГОСТ 7.87:2008 Книжкові пам'ятки. Загальні вимоги (ГОСТ 7.87-2003, IDT)[Текст]. – Чинний від 2008-10-01. – К. : Держспоживстандарт України, 2008.– 11 с.
- 2) Порядок відбору рукописних книг, рідкісних і цінних видань до Державного реєстру національного культурного надбання [Електронний ресурс] : затв. наказом Мін-вакультури України від 14.06.2016№ 437. – Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0936-16>. – Назва з титул. екрана.
- 3) Питання вдосконалення діяльності відділів рідкісних книг бібліотек в інформаційному забезпеченні науково-освітнього процесу [Текст]: матеріали виступів учасників «круглого столу» (Харків, 29 берез. 2012 р.) / за заг. ред. Н. П. Пасмор ; Нац. ун-т «Юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого», наук. б-ка. – Харків : Нац. ун-т «Юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого», 2012. – 67 с.

АППАРАТНО-ПРОГРАМНОЕ ОБЕСПЕЧЕНИЕ ОНЛАЙНОВОЙ РЕПРЕЗЕНТАЦИИ ПЕЧАТНОГО НАСЛЕДИЯ

Павленко Т. Б., заступитель директора по информационным технологиям
Научной библиотеки Харьковского национального медицинского университета

Аннотація: На прикладі Научної бібліотеки Харківського національного медичного університету розглянуто комплекс програмно-технічних рішень по оцифровці та онлайн репрезентації рідких та цінних видань.

Ключові слова: друковане спадщина, цифрова репрезентація, оцифровка, апаратно-програмний комплекс, цифрова копія, цифрова колекція, страховий фонд.

A COMPLEX OF SOFTWARE AND TECHNICAL SOLUTIONS ONLINE REPRESENTATION OF PRINTED HERITAGE

Pavlenko T. B., Deputy Director of the Scientific Library of Kharkiv National Medical University on Information Technologies

Annotation: Considered the experience of the Scientific Library of Kharkiv National Medical University on implementation a complex of software and technical solutions for the digitization and online representation of printed heritage.

Keywords: printed heritage, digital representation, digitization, complex of software and technical solutions, digital copy, digital collection, insurance fund.

